

Päihteet vaikuttavat ajokykyyn

Päihteet heikentävät kuljettajan tarvitsemia psykologisia ja fysiologisia taitoja monin eri tavoin. Yleisesti ne vaikuttavat koordinaatiokykyyn, reaktioaikaan, riskinottoon sekä vireystilaan. Suomessa rattijuopumuksen raja on 0,5 promillea ja törkeän rattijuopumuksen raja 1,2 promillea. Huumausaineille Suomessa on käytössä ns. nollaraja. Onnettomuusriski kasvaa voimakkaasti, kun veren alkoholipitoisuus kasvaa. Törkeän rattijuopumuksen rajan ylittäessä, kuljettajalla on jo 40-kertainen todennäköisyys joutua liikenneonnettomuuteen. Jos kuljettajalla on veressään ajon aikana tai sen jälkeen huumausainetta, on hän syyllistynyt rattijuopumukseen. Mikäli huumausaine on peräisin lääkevalmisteesta, johon kuljettajalla on lääkemääräys eikä kuljettajan ajokyky ole heikentynyt, kyseessä ei ole rattijuopumus. Tämä pätee myös lääkekannabikseen. Kuljettaja voidaan kuitenkin tuomita rattijuopumuksesta, mikäli lääkkeen käyttö on heikentänyt ajokykyä.

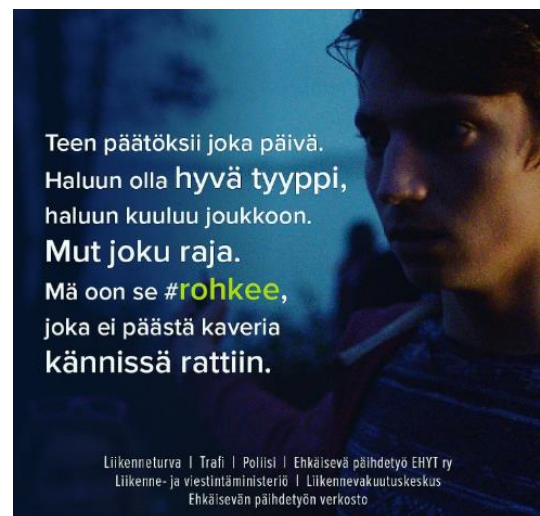
Veren alkoholipitoisuuteen vaikuttaa nautitun alkoholin määrä, toleranssi, sukupuoli ja paino. Myös alkoholin poistumiselle kehossa pitää varata aikaa, sillä yhden alkoholiannoksen palaminen verestä kestää noin kaksi tuntia. Kuljettajan tulee siis tarkkailla alkoholin nauttimisen jälkeisenä päivänä ajokykyä, sillä alkoholin lisäksi krapula heikentää ajokykyä myös monella muulla tavalla. Vuosittain poliisin puhallutuksessa jää kiinni 18 000 rattijuoppoa ja 4 000 huumausaineiden vaikutuksen alaista kuljettajaa. Mikäli kuljettaja syyllistyy liikennevahinkoon päihteiden vaikutuksen alaisena, on hän taloudellisessa vastuussa aiheuttamastaan vahingosta sekä hän voi menettää oikeutensa liikenne- ja autovakuutuskorvauksiin.

Vaikka alkoholi on yhä suurin liikenteen päihdeongelmista, huumaavien aineiden osuus kaikista rattijuopumuksista on kasvanut. Varsinkin kannabiksen käyttö on yleistynyt. Huumeiden lisäksi myös lääkeaineiden väärinkäyttö ja sekakäyttö alkoholin kanssa on yleistynyt. Sekakäyttäjän ja törkeän rattijuopon onnettomuusriski liikenteessä on monisatakertainen verrattuna selvään kuljettajaan. Huumausaineet heikentävät kuljettajan tarvitsemia ominaisuuksia kuten sensorisia, psyykkisiä ja motorisia taitoja riippuen käytetystä huumeesta.

Vuonna 2017 Suomessa rattijuopumusonnettomuuksissa kuoli 38 ja loukkaantui 551 henkilöä. Onnettomuuksissa kuolee ja loukkaantuu yleensä rattijuoppo itse tai hänen kyydissään ollut matkustaja, mutta noin joka kymmenennessä tapauksessa ulkopuolinen henkilö. Yleisin uhri rattijuopumustapauksissa kuolleista ja loukkaantuneista on 15 – 24 -vuotias nuori.

Liikennekuolemien ja loukkaantuneiden määrä on saatu viimeisen kymmenen vuoden aikana puolittumaan. Tähän tulokseen on merkittävästi vaikuttanut asenteiden muutos sekä kampanjointi. Liikenneturva, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, poliisi, liikenne- ja viestintäministeriö, Liikennevakuutuskeskus ja Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry sekä Ehkäisevän päihdetyön verkosto ovat mukana rattijuopumuksen vastaisessa #rohkee -kampanjassa. Kampanja on suunnattu nuorille ja sen tavoitteena on valistaa nuoria estämään kaveria menemästä humalassa rattiin.

Lähde: Liikenneturva, Päihdelinkki.fi

Lähde:

<https://www.liikenneturva.fi/>

LAPIN LÄNSIPUOLI
Projektipäällikkö Teemu Kinnunen,
Ramboll Finland, puh. 050 336 9689

LAPIN ITÄPUOLI
Vanhempi suunnittelija Minna Koukkula,
Sitowise, puh. 040 571 8125